
FOLKETINGET

Europaudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: 21. oktober 2014

Spillet om Juncker-Kommissionen

Sammenfatning

Øjnene er rettet mod Europa-Parlamentet i spillet om sammensætningen af den nye Kommission 2014-2019. Det er nemlig i Parlamentet, at høringerne af kommissærkandidaterne finder sted og med dem en række interinstitutionelle og partipolitiske magtkampe, før den endelige Kommission godkendes. Denne note ser på forløbet og resultatet af spillet om Juncker-Kommissionen.

Europa-Parlamentet skal efter planen godkende den nye Europa-Kommission den 22. oktober, så de 28 nye kommissærer kan begynde deres arbejde fra den 1. november 2014. Forud er gået en række høringer af EU-landenes kommissærkandidater, som løb af stablen i Europa-Parlamentet i perioden 29. september til 20. oktober 2014. Kommissionsformand Jean-Claude Juncker blev godkendt efter en særskilt høring i juli.

Europa-Parlamentet fik også denne gang demonstreret sin magt og vilje til at tage opgaven som demokratisk garant alvorligt. Det lykkedes parlamentet at supplere sejren i valget af Kommissionsformand med mindre justeringer i sammensætningen i Kommission. Det blev imidlertid de to store partier, der svingede taktstokken til frustration for de mindre partier.

Baggrund

I følge traktaterne kan Europa-Parlamentet ikke afvise enkeltkommissærer. Parlamentet skal derimod godkende den samlede Kommission.¹ Parlamentet har udnyttet denne traktatfæstede ret til at påvirke sammensætningen af Kommissionen ved at true med ikke at godkende den samlede Kommission.

Høringerne udgør således en vigtig politisk og institutionel kampplads for de europæiske politiske partier. Høringsprocessen har gradvist udviklet sig, og den aktuelle høring er den femte, som er afholdt siden 1995. I 2004 førte høringerne i Parlamentet til, at både den italienske og den lettiske regerings kandidater måtte trække sig, da Parlamentet ellers truede med at sige nej til den samlede Kommission. Tilsvarende måtte den bulgarske regering i 2009 trække sin kandidat.

Parlamentets godkendelse af Kommissionen indledes med, at hver enkelt af de indstillede kommissær afgiver skriftlige svar på 5 spørgsmål fra MEP'erne. Derpå er der en tre-timers høring hos de ansvarlige parlamentsudvalg med kandidatens åbningstale og spørgsmål fra udvalgsmedlemmer. Det ansvarlige udvalg skal afslutte sin vurdering inden 24 timer efter høringen. Udvalget kan anmode om yderligere oplysninger skriftligt. En særskilt evalueringsrapport for kommissæren sendes til Udvalgsformandskonferencen og Formandskonferencen i EP, som efter en udveksling af synspunkter, erklærer høringerne for afsluttede.

Ifølge Parlamentets forretningsorden skal parlamentsudvalgene på høringerne vurdere de udpegede kommissionsmedlemmer på grundlag af deres almindelige duelighed, europæiske engagement og personlige uafhængighed. Derudover vurderer de kandidaternes viden om deres forventede ansvarsområde samt deres kommunikationsevner.

Resultat af forløbet

Kommissærer der klarede høringerne uden problemer

Størstedelen af EU-landenes kandidater klarede sig gennem høringerne uden for alvor at komme i politisk modvind. En række kommissærkandidater klarede høringen uden problemer og blev godkendt af Parlamentet uden afstemning.

---

¹ Artikel 17, TEU.

Dette gælder eksempelvis hollandske Frans Timmermans, italienske Federica Mogherini, polske Elzbieta Bienkowska, danske Margrethe Vestager, litauiske Vytis Andriukaitis, m.fl.

Nogle kommissærkandidater blev godkendt efter en afstemning i de ansvarlige udvalg. Det var bl.a. tilfældet med svenske Cecilia Malmström, finske Jyrki Katainen og lettiske Valdis Dombrowskis.

Kommissærer der kom i problemer

En håndfuld kommissærkandidater kom dog ikke igennem høringerne uden politiske skrammer. Parlamentarikerne udbad sig uddybende svar på en række spørgsmål, hvor de fandt, at kandidaterne ikke svarede tilfredsstillende. I enkelte tilfælde gav det endda anledning til justeringer af kandidaternes porteføljer.

Den spanske konservative kandidat til klima- og energikommissær, **Miguel Arias Cañete**, (EPP) var igennem en barsk høring, hvor MEP'erne særligt borede i hans fortid i olieindustrien. Hans salg af aktier umiddelbart før høringerne og det forhold, at hans svoger fortsat ejer aktier i oliefirmaet, blev kritiseret kraftigt. Cañetes habilitetsproblemer blev efterfølgende gransket af Retsudvalget, JURI, som dog frikendte ham. Til trods for at den grønne gruppe, de venstreorienterede EU-skeptikere GUE/NGL samt dele af socialdemokraterne og over en halv million EU-borgere² var imod Cañetes godkendelse, stemte miljøudvalget ENVI i sidste ende for hans godkendelse.

Den franske socialdemokrat **Pierre Moscovici** (S&D) blev også udsat for en kritisk høring samt efterfølgende skriftlige spørgsmål. Kritikken af Moscovici kom særligt fra de konservative, der udfordrede hans evner til at håndhæve budgetdisciplin, når han som fransk finansminister ikke evnede dette. Også han klarede dog afstemningen i udvalget.

Høringen af ungarske **Tibor Navracsics** koncentrerede sig om hans forhold til grundlæggende rettigheder som justits- og udenrigsminister i Viktor Orbans Fidesz-regering. Efter en runde opfølgende spørgsmål accepterede parlamentet imidlertid, at han bliver kommissær for uddannelse, kultur og ungdom, såfremt han fratages ansvaret for borgerskab.

Den britiske, konservative **Jonathan Hill** (ECR) var den eneste kandidat, som kom ud i ikke bare opfølgende skriftlige spørgsmål, men også en anden hø-

---

² NGO'er mobiliserede offentligheden med næsten 600.000 on line underskrifter mod Canete, se https://secure.avaaz.org/en/canete_climate_pa_eugen/?med

ring. Det skete, fordi MEP'ere fra især Parlamentets venstrefløj og den grønne gruppe ikke var tilfredse med de svar, som Hill gav om det videre lovgivningsarbejde med EU's bankunion, kapitalmarkedsunionen og eurobonds. Forud for høringerne havde Juncker følt sig nødsaget til at justere i Hills portefølje så spørgsmålet om bankbonusser, der møder kraftig modstand fra Londons finanscentrum, blev flyttet til tjekkiske Jourová. Efter anden høringsrunde blev Lord Hill imidlertid godkendt ved afstemning.

Den slovenske liberale kandidat, **Alenka Bratušek** (ALDE), blev som den eneste ikke godkendt af Parlamentet som næstformand med ansvar for EU's energiunion. Bratušek gav indtryk af at være særdeles svagt fagligt funderet på energiområdet, og hendes generelle svar på MEP'ernes spørgsmål til Kommissionens klima- og energimålsætninger, og delelementer som vedvarende energi, skifergas, energi fra atomkraftværker mv. var utilfredsstillende for EP. Der var også kritik af, at den tidligere slovenske statsminister i sine sidste regeringsdage foreslog sig selv som sit lands næste EU-kommissær, selvom hendes parti havde lidt et valgnederlag. Samtidig har hun obstrueret offentliggørelsen af en redegørelse om udnævnelsesforløbet fra landets anti-korruptionsudvalg.

Den slovenske regering udpegede derpå **Violeta Bulc** (ALDE). Juncker omrokkerede, så den slovakiske kandidat og nuværende kommissær **Maros Sefcovic** (S&D) flyttes fra transport til næstformand med ansvar for energiunion, mens Bulc får transportporteføljen. Høringerne af de to sidste kandidater fandt sted mandag d. 19. oktober og begge kandidater forventes godkendt. Juncker har nu en kandidatliste, som Parlamentet ventes formelt at godkende på plenarsamlingen den 22. oktober 2014 (se bilag bagerst). Endelig godkendes Kommissionen af Det Europæiske Råd den 22.-23. oktober.

Den interinstitutionelle magtkamp

Parlamentet vandt allerede i foråret en afgørende sejr i forhold til Det Europæiske Råd, da medlemsstaterne accepterede den såkaldte "Spitzenkandidatproces". Medlemsstaterne accepterede hermed, at kommissionsformanden blev valgt blandt de europæiske partiers spidskandidater på baggrund af europaparlamentsvalget - og ikke frit udpeget af stats- og regeringscheferne.

Kommissionsformanden kan således siges at være EP's egen mand. Den sejr fik imidlertid ikke Parlamentet til at acceptere kommissionsformandens kandidatliste uden sværdslag. Det er første gang Parlamentet sender en kandidat

(Hill) ud i en anden høringsrunde. Hermed udvider EP deres instrumenter med flere trin mellem godkendt og afvist, der kan bruges til at presse kandidaterne.

Cheferne for de to største grupper, de konservative (EPP) og socialdemokraterne (S&D), forsøgte efter afvisningen af Bratusek (ALDE) at blande sig i den slovenske regerings udpegning af en ny kommissærkandidat, idet de anbefalede Tanja Fajon, der er medlem af Europa-Parlamentet for S&D-gruppen. De legitimerede dette tiltag med, at den afgående slovenske regering selv oprindeligt havde præsenteret Fajon som en af i alt fire kandidater til posten som slovensk kommissær. Dermed bevægede de politiske grupper sig ind på medlemsstaternes prerogativ til forargelse for bl.a. ALDE-gruppen. De store partier havde dog ikke held med deres manøvre, idet den slovenske premierminister i stedet udnævnte Bulc, der ligeledes er fra ALDE-familien. Denne episode er et eksempel på, hvordan magtspelet går på tværs af de institutionelle og partipolitiske skillelinjer.

Parlamentet fik med justeringer i en række porteføljer og afvisning af en kandidat endnu en gang demonstreret, at det tager opgaven med godkendelse af kommissærer meget alvorligt og forsøger at få såvel institutionelle som politiske krav igennem.

Den partipolitiske magtkamp

Økonomi

Høringerne af kommissærkandidater med økonomiske porteføljer gav anledning til et klassisk ideologisk, nærmest rituel sammenstød mellem dem, der forsvarer reformer, balancerede budgetter og gældsreduktion som en forudsætning for økonomisk fremgang, og dem, der mener, at sparepolitikken har fejlet menneskeligt og økonomisk og er grunden til Europas manglende vækst, der i stedet bør sparkes i gang med ekspansiv finanspolitik. Juncker havde på forhånd valgt at give parlamentets venstre side en luns i form af en investeringspakke på 300 mia. euro. Denne blev et omdrejningspunkt for debatten, da MEP'erne efterspurgte detaljer om f.eks. finansiering i planen, som endnu ikke foreligger.

Miljø og klima

Parlamentet – særligt venstre side med de grønne i spidsen, men også store dele af socialdemokraterne og de liberale - var meget kritiske overfor den manglende grønne profil i Junckers Kommission. Det kom til udtryk i hårde angreb på kandidaterne Cañete (klima og energi), Vella (miljø) og Bratusek (energiunion). Det medførte til de grønnes frustration hverken til en opsplitting

i en klima og en energiportefølje eller til en ny og mere grøn kommissær på den post. Sefcovic (S&D), der fik ansvar for energiunionen i stedet for Bratusek, er ikke kendt som den fremmeste klimaforkæmper.

Utilfredsheden medførte imidlertid, at Juncker måtte foretage en ressortændring, så førstnæstformand, Frans Timmermans, også får ansvaret for bæredygtig udvikling.

Styrkeforholdet mellem partierne

Når man ser på forløbet, tegner der sig et billede af en alliance mellem de to store partier, socialdemokraterne og de konservative, om at frede hinandens kandidater. De konservative lod forstå, at Moscovici ville ryge, hvis S&D ikke godkendte Cañete – og omvendt. Samtidig fredede de Lord Hill af storpolitiske grunde, idet der ikke var appetit på at marginalisere UK yderligere. Det er således bemærkelsesværdigt, at kun én kandidat fra det mindre, liberale parti ALDE måtte trække sig til trods for, at flere kommissærer var i problemer under høringerne. ALDE fik også i processen reduceret sit antal af næstformandskandidater fra to til en, da Bratusek blev erstattet med den socialdemokratiske Sefcovic. ALDE stod i forvejen svækket efter europaparlamentsvalget, hvor et reduceret antal sæder betød, at ECR (de britiske konservative) overhalede ALDE som parlamentets tredjestørste gruppe.

Flere EU-skeptiske MEP'ere blev valgt ind ved EP-valget i maj 2014. Det kom ikke i nævneværdig grad til udtryk under selve høringerne, hvilket dels hænger sammen med, at de ikke alle er organiseret i egentlige grupper, dels med den måde, hvorpå høringerne er tilrettelagt. Men det kan meget vel få den betydning, at de gamle proeuropæiske partier fremover vil rykke sammen om at lave lovgivningskompromiser på midten - på samme vis som de to store gruppers alliance om at frede hinandens kandidater. Samlet set står de to store partier derfor stærkt, mens de mindre partier blev klemte.

Hvad er i øvrigt værd at bemærke i 2014 høringsrunden?

Parlamentet udviste nysgerrighed for nyskabelsen i Kommissionens organisering med koordinerende næstformænd. Men det blev ikke klart, hvordan relationerne mellem næstformændene og de øvrige kommissærer vil blive. Næstformændenes mantra var, at ingen kommissærer vil stå over andre, at hver kommissær har deres portefølje, og at opgaven som viceformænd bliver koordinerende.

Juncker svarede i et brev til parlamentsformand Schulz, at næstformændene vil finde "pragmatiske arrangementer" bl.a. i forhold til, hvem der skal repræsentere EU i IMF (Moscovici eller Dombrowskis), uden at uddybe dette nærmere.³

Generelt formåede MEP'erne ikke at bringe flertallet af kommissærkandidater på glatis. Det skyldes en kombination af mange, politisk tunge kandidater (heriblandt 4 statsministre, 3 udenrigsministre og 7 kommissærer) og en topstyret proces med forberedelse og fordeling af spørgsmålene mellem de politiske grupper. Det medfører, at MEP'erne i mindre grad kan bide sig fast og bære i en bestemt problemstilling.

Det var også meget begrænset, hvad kandidaterne leverede af politiske løfter. Der var en tendens til at svare undvigende og i generelle termer.

Med venlig hilsen

Christian Willer (5526)
Morten Knudsen (3695)
Lotte Rickers Olesen (3330)

---

³ Se: <http://blogs.ft.com/brusselsblog/files/2014/10/Reply-to-Martin-Schulz.pdf>

Bilag 1: Oversigt over kommissærkandidaterne

Kommissærkandidater	Portefølje i den nye Kommission	EU-land	Politisk familie	Tidligere beskæftigelse
Johannes Hahn	Naboskabspolitik og udvidelsesforhandlinger	Østrig	EPP	Kommissær for regionalpolitik
Marianne Thyssen	Beskæftigelse, sociale anliggender, kompetencer og arbejdstagermobilitet	Belgien	EPP	MEP
Kristalina Georgieva (NF)	Budget og HR	Bulg.	EPP	Kommissær for udviklingsbistand
Neven Mimica	Internationalt samarbejde og udvikling	Kroatien	S&D	Kommissær for forbrugerspørgsmål
Christos Stylianides	Humanitær bistand og krisehåndtering	Cypern	EPP	MEP
Vera Jourova	Justits, forbrugere og ligestilling	Tjekkiet	ALDE	Minister for regional udvikling
Margrethe Vestager	Konkurrence	Danmark	ALDE	Økonomi- og indenrigsminister
Andrus Ansip (NF)	Digitale indre marked	Estland	ALDE	Statsminister
Jyrki Katainen (NF)	Beskæftigelse, vækst, investeringer og konkurrenceevne	Finland	EPP	Stats- og finansminister
Pierre Moscovici	Økonomiske og finansielle anliggender, skat og told	Frankrig	S&D	Finansminister
Günther Oettinger	Digital økonomi og samfund	Tyskland	EPP	Kommissær for energipolitik
Dimitris Avramopoulos	Migration,	Græken.	EPP	Forsvarsminister
Tibor Navracsics	Uddannelse, kultur og ungdom, og borgerskab ⁴	Ungarn	EPP	Udenrigsminister
Phil Hogan	Landbrug	Irland	EPP	Miljøminister
Federica Mogherini (NF)	Højtstående Repræsentant for fælles udenrigspolitik	Italien	S&D	Udenrigsminister
Valdis Dombrovskis (NF)	Euroen og den sociale dialog	Letland	EPP	Statsminister
Vytis Andriukaitis	Sundhed og fødevarerikkerhed	Litauen	S&D	Sundhedsminister
Jean-Claude Juncker	Formand	Lux.	EPP	Statsminister
Karmenu Vella	Miljø, maritime anliggender og fiskeri	Malta	S&D	Minister for turisme
Frans Timmermans	Bedre regulering, charter	Ned.	S&D	Udenrigsminister

⁴ Som nævnt forventes ansvaret for borgerskab flyttet til en anden kommissær som resultat af høringerne.

(1. næstformand)	for grundlæggende ret- tigheder og bæredygtig udvikling				
Elzbieta Bienkowska	Indre marked, industri, entreprenørskab og SMV'er	Polen	EPP	Minister for infrastruktur	
Carlos Moedas	Forskning, videnskab og innovation	Portugal	S&D	Ass. sekretær for statsministeren	
Corina Cretu	Regionalpolitik	Rumænien	S&D	Landbrugskommissær	
Violeta Bulc	Transport og rummet	Slovenien	ALDE	Vicepremierminister med ansvar for udvikling og samhørighed	
Maros Sefcovic (NF)	Energiunion	Slovakiet	S&D	Kommissær for interinstitutionelle spørgsmål og svigbekæmpelse	
Miguel Arias Canete	Klima og energi	Spanien	EPP	Minister for landbrug, fødevarer og miljø	
Cecilia Malmström	Handel	Sverige	ALDE	Kommissær for indre anliggender	
Jonathan Hill	Finansiel stabilitet, finan- sielle tjenesteydelser og kapitalmarkeder	UK	ECR	Leder af Overhuset	
